

740.0011 European War 1939/5751: Telegram

The Minister in Finland (Schoenfeld) to the Secretary of State

HELSINKI, September 26, 1940
—1 p.m.

[Received September 27—1:52
a.m.]

416. My telegram No. 411, September 24. Minister of Foreign Affairs informed me this morning that first official proposal to the Finnish Foreign Office on behalf of the German Government regarding desire of the latter to transport troops and material to northern Norway through Finnish territory was received on September 21. It was couched in friendly but definite terms and the Minister said it had since transpired that German transports had already then left German ports for Finnish ports in the Gulf of Bothnia. Exchange of notes was effected on the evening of September 22 and though lacking in precision the arrangement contemplates transport of only limited numbers of men and quantities of material. Finnish railway equipment would be used between Finnish ports and Rovaniemi, whence the Germans would employ their own motor transport and fuel.

The Minister for Foreign Affairs was fully cognizant of the difference between the arrangements made for Russian transport to their leased area at Hango and the facilities granted Germany as a belligerent. He said he expected today to receive a protest from the British Government through its Minister here. However unpalatable this state of affairs necessarily was, the Finnish Government was not in a position to oppose the German demand especially in view of the precedent represented by the Swedish-German agreement regarding transit and on manner in which northern Finland is embraced by Soviet territory and German-controlled territory as a glance at the map reveals.

The Minister asked me to make the situation clear to you and to express the hope that the friendly interest of the United States in Finland would not be unfavorably affected by the latest developments. Witting intimated that there were signs of irritation in the Soviet Union over the German-Finnish transit arrangement and he attributed to this irritation the recently renewed publication in the Soviet press of articles critical of alleged conditions in Finland.

SCHOENFELD

Source: Foreign relations of the United States. Diplomatic papers. 1940. Volume I. General. (ACTIVITIES OF THE SOVIET UNION IN E A S T E R N EUROPE, AND SOVIET RELATIONS WITH THE BELLIGERENT POWERS). Department of State, Historical Division, Bureau of Public Affairs, 1959. (*University of Wisconsin Digital Collections*)

Yhdysvaltain Suomen lähettiläs (Schoenfeld) ulkoministerilleen

HELSINKI, 26. syysk. 1940—1

ip.

[Vastaanotettu 27. syysk.—

1:52 ap.]

416. Sähkösanomani n:o 411, 24. syyskuuta. Ulkoasiainministeri kertoi minulle tänään, että ensimmäinen virallinen ehdotus Saksan hallituksen taholta Suomen ulkoministeriölle Saksan halusta kuljettaa joukkoja ja materiaalia pohjois-Norjaan Suomen alueen kautta saapui 21. syyskuuta. Se oli muotoiltu ystävällisesti mutta määrätietoisin ehdoin ja sittemmin on ilmennyt, että Saksan kuljetukset ovat jo lähteneet Saksan satamista suuntana suomalaiset satamat Pohjanlahdella. Noottien vaihto tapahtui 22. syyskuuta illalla ja vaikka ehtoja ei ole tarkennettu, ajatuksena on vain rajoitetun henkilö- ja materiaalimäärän kuljettaminen. Suomalaista rautatiekalustoa käytetään Suomen satamien ja Rovaniemen välillä, mistä lähtien saksalaiset käyttävät omaa motoroitua kuljetustaan ja polttoaineita.

Ulkoministeri on täysin selvillä eroavuuksista niiden järjestelyjen välillä, jotka koskevat venäläisten kuljetuksia Hangon vuokra-alueelle ja Saksalle sotaa käyvänä maana annettavaa apua. Hän odottaa tänään saavansa Britannian vastalauseen sen tšekäläisen lähettilään kautta. Oli tämä asiantila kuinka vaikeasti nieltävä tahansa, Suomen hallituksen asema ei sallinut vastustaa Saksan vaatimuksia erityisesti Ruotsin ja Saksan kauttakulkusopimuksen luoman ennakkotapauksen vuoksi ja koska pohjoinen Suomi on Neuvostoliiton ja Saksan valvoman alueen ympäröimä, kuten vilkaisu karttaa osoittaa.

Ministeri pyysi minua selventämään asiaa Teille ja esittämään toivomuksen, että viimeisimmät asioiden kehittymiset eivät vaikuta epäsuotuisasti Yhdysvaltojen ystävälliseen mielenkiintoon Suomea kohtaan. Witting toi esille, että Neuvostoliitossa on ollut merkkejä ärtymyksestä Saksan-Suomen kauttakuljetussopimusta kohtaan ja hän laski tämän ärtymyksen syyksi hiljattain uudelleen alkaneen kriittisten artikkelien julkaisemisen Suomen väitetyistä oloista neuvostolehdistössä.

SCHOENFELD

Lähde: Foreign relations of the United States. Diplomatic papers. 1940. Volume I. General. (ACTIVITIES OF THE SOVIET UNION IN E A S T E R N EUROPE, AND SOVIET RELATIONS WITH THE BELLIGERENT POWERS). Department of State, Historical Division, Bureau of Public Affairs, 1959. (*University of Wisconsin Digital Collections*)